

koncepciónak is a belső – szakmai – és a külső – politikai – ellenzéke. Érvek fegyvertárából nem hiányoznak a radikális baloldal érvei sem: az ideológia-mentesség maga is ideológia, az információ teljes szabadsága maga a dezinformáció, a gazdagon felszerelt, könyvek százezreit kínáló olvasószolgálati terekben elvész az ember – elbizonytalankodik, elidegenedik az olvasó.

Legyen a könyvtár emberszabású! Vállaljon sajátos feladatain túl közösség-szervező feladatokat, vegyen részt aktívan a nyílt közéleti légkör alakításában, legyen kommunikációs központ – mediotéka – a kisebb-nagyobb közösségek találkozásának fóruma, klub- és kultúrcikk-áruda!

Ez tehát az NSzK nyilvános könyvtárainak fejlesztésében a legújabb áramlat.

A kötet szerkesztője az előszóban szkeptikusan nyilatkozik az új tendencia életképességéről, legalábbis az eddig megvalósult „építészeti” megoldások nem keltik benne a „jövő könyvtára” illúzióját.

SZENTE Ferenc

Organizacija depozitarnogo hranenija bibliotecsnuh fondov. Metodiceszkie rekomendacii. Moszkva, 1977. 48 p.

AZ ÁLLOMÁNY TÁROLÓKÖNYVTÁRI ELHELYEZÉSÉNEK MEGSZERVEZÉSE MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ

A könyvtári munka korszerűsítése, a könyvtári állomány igényeknek megfelelő kialakítása megköveteli egy tervszerű letéti gyűjteményi rendszer megszervezését. Az aktualitásukat veszített dokumentumok, a használók által ritkán igénybevett irodalom olyan tároló könyvtárakat kíván, amelyek szolgáltatásaikkal – olvasóterem, könyvtárközi kölcsönzés stb. – biztosítják ezen dokumentumok hozzáférhetőségét, viszont nem terhelik a többi könyvtárat, nem fokozzák az amúgyis komoly raktározási gondokat. A jelenlegi össz-szövetségi, köztársasági, valamint területközi tároló könyvtárak komoly előkészítő, kutató munkát végeznek állománygyarapításuk hatékonyabb megszervezésére. A Kulturális Minisztérium 1976. december 22-i körlevele megállapította, hogy nem minden köztársaságban fordítanak kellő gondot a letéti gyűjtemények megszervezésére. Az ügy fontosságára való tekintettel elrendeli, hogy az illetékes vezetőség az 1977–1980 évekre készítse tervet a letéti gyűjtemények megszervezésére, az illető köztársaságok kulturális minisztériumai vezetésével alakuljanak szakértői bizottságok a munka előkészítésére és végrehajtásának irányítására. Szükséges, hogy a kérdés szakértői módszertani segítséget nyújtsanak mind a letéti gyűjteménybe kerülő irodalom kiválasztása, mind az átirányítás lebonyolítása terén. (Az ismertetett módszertani útmutatót a Lenin könyvtár más módszertani központokkal együttműködve állította össze.)

A letéti gyűjteménybe szánt irodalom kiválasztását az adott könyvtár igazgatójának vezetésével az erre a célra kijelölt nagy tapasztalatokkal rendelkező szakértői csoport végzi. A helyi sajtóságok figyelembevételével, hangsúlyozva az önálló döntés fontosságát, az alábbi dokumentumok tárolókönyvtári állományba vétele ajánlható: – az adott időszak problémáival foglalkozó politikai irodalom (agit.prop. brosurák stb.); – aktualitásokat veszített pedagógiai kiadványok (tankönyvek, tantervek stb.); – az elavult tudományos-ismeretterjesztő irodalom; – speciális műszaki dokumentáció és irodalom; – ideiglenes jelentőséggel bíró tájékoztató kiadványok (reklámkatalógusok, színházi tájékoztatók stb.); – a már elavult hivatali dokumentumok (körlevelek, megváltozott helyi rendeletek stb.); – régi folyóiratok és újságok, kivéve a történelmi jelentőségű időszakok dokumentumait (pl. a polgárháború és a Nagy Honvédő Háború idején megjelent újságokat); – a jelentősen megrongálódott kiadványok (kivéve a ritka és nagyjelentőségű dokumentumokat). Fontos, hogy a kiválasztás folyamán figyelembe vegyék az adott tudományág irodalmának dokumentumtípusonkénti avulási idejét, melyről az útmutató részletes tájékoztatást közöl.

A letéti gyűjteménybe szánt dokumentumoknak csak címléírását küldik meg az illetékes tároló könyvtárnak, amely figyelembevételére meglévő állományát, gyűjtőkörét, kéri a dokumentumot, vagy átirányítja a nyilvántartó cédulát más, illetékes tároló-könyvtárba. Ennek adminisztrációjáról, úrlapjairól részletesen szól az útmutató.

A tároló könyvtárak feladata, hogy felmentsék az ország könyvtárait a jelentéktelen és ritkán használt irodalom őrzésétől, egyben biztosítsák ezek megőrzését, hozzáférhetőségét, tekintet nélkül arra, milyen szintűek, mennyire aktuálisak.

Alapvető feladatain túl a tároló könyvtárak illetőségi körén belül módszertani és szervezési funkciót is el kell látnia. Törekednie kell arra, hogy állománya „teljes” legyen, úgy szervezze meg mind a kiválasztást, mind a dokumentumok állományba építését, hogy ne maradjanak fehér foltok, ne vesszen el egy dokumentum sem. Fontos, hogy a letéti állomány aktív és passzív részét egyaránt a tároló könyvtár egységes állományaként kezeljék. A tároló könyvtárak sajátos karakteréből következik, hogy állományának egy részét sem tekintheti „ballasztnak” vagy „passzív állománynak”. Szerepük az egész ország könyvtárügyét tekintve csak kiegészítő, de elengedhetetlenül fontos.

A módszertani útmutató melléklete közli valamennyi letéti (tároló) könyvtár nevét, a kiválasztáshoz szükséges bibliográfiai segédeszközöket, valamint egy továbbképző tanfolyam programját, mely a letéti gyűjtemény szervezéséhez szükséges.

BIEGELBAUER Pál